

Sterk beeld van sleur is zowel geestig als beklemmend

Theater

'2019 (Droomspel)', coproductie van Productiehuis Brabant en Het Zuidelijk Toneel. Regie: Piet Arfeuille. Tournee t/m 20-12. Inl: 073-6125579 of www.productiehuis.nl

Sinds jaar en dag met dezelfde collega's op vaste tijden schaften in een kantine die al eeuwen zijn beste tijd heeft gehad en waar elk kopje een vaste plek heeft, wat je allemaal al lang niet meer ziet, inspireert niet bepaald tot een genoeglijk koffieuurtje. Wel tot automatismen en reflexen. En tot dagdromen, die vaak even machinaal lijken als de alledaagsheid van de handelingen.

Zie hoe de vrouw, die net nog druk doende was met het koffiezetapparaat, opeens minutenlang schijnbaar gedachtenloos staat te staren. Met een koffiefilter in de hand. Of hoe een ander snel door een roddelblad bladert. En opnieuw. Waarmee de dwangmatige haast zich als van-

zelf naar binnen keert. Of zie hoe de vertederde blik van een derde na een telefoontje met het thuisfront plots overgaat in een geluidloze huilgrimas.

'2019 (Droomspel)', losjes geïnspireerd op '81 minuten uit het leven van A' van Lothar Trolle, speelt in de kantine van een supermarkt, die ook het kantoor van de filiaalchef herbergt en tot opslagplaats van kratten is geworden.

De armetierigheid spat er vanaf. Van de formica tafeltjes, van de mededelingen op de spiegel die niemand meer leest, van de baal toiletrollen op de lekkende wc.

Behalve de ochtendgroet is het niet meer met elkaar praten hier al even routineus geworden als het niet meer zien van almaar hetzelfde: het in de gootsteen vallen van de deksel bij het legen van de koffiekkan, de automatische irritatie over het niet meer klemmen van de muurtelefoon, het over de schouder van de volgende leggen van de droogdoek

Beklemmender naarmate de vreugdeloosheid toeneemt. FOTO JOEP LENNARTS

bij het rondje eigen kopje afwassen, het obligate sprayen in het rokershoekje met een al even kortstondig draaiende ventilator.

Theatermaker Piet Arfeuille en de actrices Carola Arons, Eva Schram en Marie-Louise Stheins schetsen een sterk beeld van sleur, geestig door de

momenten van herkenning, beklemmender naarmate de vreugdeloosheid doordringt. Slechts één keer, bij een onverwachte struikelpartij van de chef (Folmer Overdiep), wordt er gelachen. Maar dan meteen te hard en te lang.

Bijna ongemerkt raakt het realisme steeds meer uit het lood. Door een zelf verspringende klok of intercom die opeens een Spaanse tekst produceert. De momenten waarop dagdromen vorm krijgen, groeien al eens uit tot scènes. Met naakt voor de chef verschijnende dames tot een apocalyptische afbraak van het hele decor.

Dat die innerlijke vlucht uit de werkelijkheid almaar explicieter wordt verbeeld, vind ik wat afbreuk doen aan de kracht van de voorstelling: het op onbewaakte ogenblikken betrappen van de personages. Juist het zicht op het onbewuste prikkelt de kijk op het onderbewuste.

Hanny Alkema